

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

GESKIEDENIS V2

JUNIE 2024

ADDENDUM

Hierdie addendum bestaan uit 6 bladsye.

VRAAG 1: HOE HET AFRIKAANSE NASIONALISME IN SUID-AFRIKA VERANDER IN DIE PERIODE 1912 tot 1948?**BRON 1A**

Die bron hieronder verskaf 'n gedetailleerde verduideliking van verskillende vorme van Suid-Afrikaansenasionalisme.

Nasionalisme verwys na 'n ideologie, 'n vorm van kultuur of 'n sosiale beweging wat op die nasiefokus. Dit beklemtoon die kollektief van 'n spesifieke nasie. Afrika-nasionalisme is 'n politieke beweging vir die vereniging van Afrika (Pan-Afrikanisme) en vir nasionale selfbeskikking. Afrika-nasionalisme het gepoog om die identiteit van Afrikane te transformeer. Eerder as om hulself as Zoeloe, Xhosa, Sotho, ens te sien, wou nasionalistiese leiers hê dat Afrikane hulself as Suid-Afrikaners moes beskou.

As 'n algemene definisie kan Afrika-nasionalisme in Suid-Afrika in die breë gesien word as alle politieke aksies en ideologiese elemente om die status, die regte en posisie van Afrikane in die opkomende samelewing wat deur wit indringing en verowering afgedwing word, te verbeter. Afrika-nasionalisme, in Suid-Afrika, omhels ook die konsep van 'n Pan-Afrikanisme.

Die ideaal vir Suid-Afrika onder lede van die Afrika-nasionalistiese beweging was 'n veelrassige, demokratiese samelewing", dit wil sê, die wydste en mees inklusiewe soort nasionalisme - met gelykheid en gelykheid. Dit het gepoog om al die inheemse groepe te verenig in die stryd vir vryheid en teen rassisme en diskriminasie wat mettertyd tot die veranderende toestande in 'n inklusiewe Suid-Afrikanisme ontwikkel het. Die belangrikste deel daarvan het ontwikkel in die nasionalisme van die African National Congress wat die bou van 'n nie-rassistiese, nie-seksistiese, demokratiese samelewing beteken het. Dit het te doen gehad met die feit dat dit gekonfronteer is met 'n heterogene (Anders) en 'n rasverdeelde samelewing.

Die aanvanklike strekking wat in die stigting van die ANC beliggaam is, was om al die inheemse volkete verenig om vir hul vryheid te veg.

[Aangepas uit <https://www.sahistory.org.za/article/african-nationalism>

Toegang op 21 Februarie 2024]

BRON 1B

Die bron hieronder verduidelik die omstandighede wat gelei het tot die stigting van die African National Congress.

Die African National Congress (ANC) is in 1912 gestig as gevolg van baie griewe. Dit het swart ontevredenheid ingesluit met die Suid-Afrikaanse Wet van 1910 wat die Unie van Suid-Afrika tot stand gebring het, hul behandeling ná die Suid-Afrikaanse Oorlog en talle wette wat swart beweging en arbeid beheer en beperk het.

Die einde van die Suid-Afrikaanse Oorlog (1899 tot 1902) het die weg gebaan vir die stigting van die Unie van Suid-Afrika in 1910. Die oorlog is geveg oor die kwessie van onafhanklikheid van laasgenoemde twee provinsies van Britse beheer.

Gedurende die agt jaar van onderhandelinge het dit geblyk dat afgevaardigdes van die vier provinsies vasbeslote was om 'n skikking te smee wat Afrikane uitgesluit het van betekenisvolle politieke deelname aan die beoogde (Verbeelde) verenigde Suid-Afrika. Dit het verskillende politieke formasies in Afrika aangewakker wat die uitsluiting van Swart mense sou uitdaag.

In 1909 het 'n groep swart afgevaardigdes van die vier provinsies in Waaihoek, Bloemfontein, vergader om 'n manier voor te stel om beswaar te maak teen die konsepwet van Suid-Afrika en Uniegrondwet. Dit was die South African Native Convention (SANNC). 'n Negeman-afvaardiging is na Engeland gestuur. Min is deur die afvaardiging bereik.

Die SARV het in 1910 en in 1911 steeds aktief gebly en beswaar gemaak teen verdere diskriminerende wetgewing. Die behoefte aan 'n permanente liggaam om Swartes op nasionale vlak te verteenwoordig, was die rede vir die transformasie van die liggaam in 'n meer verteenwoordigende en dinamiese organisasie. Pixley ka Isaka Seme, 'n goed opgevoede prokureur, en skrywer Solomon Plaatje, het baanbrekerswerk gedoen vir die stigting van die South African Native National Congress (SANNC).

[Aangepas uit: [https:// www.sahistory.org.za/topic/anc-origins-and-background](https://www.sahistory.org.za/topic/anc-origins-and-background). Toegang op 22 Februarie 2024]

BRON 1C

Die plakkaat hieronder is 'n advertensie om die eerste hoofsekretaris van die South African Native National Congress (SANNC) Sol Plaatjie te hoor praat tydens sy besoek aan New York(VSA) in 1921.

KOM EN LUISTER NA
Mnr. SOL
PLAATJE

Van Kimberley, Suid-Afrika
'n Opwindende toespraak oor
die toestand van mense van Kleur in Brits Suid-
Afrika.

'n Boodskap uit die hart word eerlik vertel.

Duisende gehore in Engeland, Skotland en
Kanada het na die aangrypende storie geluister.

DIT SAL JOU OPGEWONDE LAAT VOEL

BETHEL A. M. E KERK
Wes 132ste-straat tussen Lenox- en Vyfdelaan

SONDAG, 13 Maart, 11 vm

Die swartman se stryd in Suid-Afrika

Vrydag, 18 Maart, 8 vm

Die swartvrou se stryd in Suid-Afrika

Afgewissel met kwint Afrika-musiek gesing in sy moedertaal

'n Vrywillige bydrae vir broederskapwerk onder die inheemse stamme van Suid-
Afrika

KOM vroeg om die stormloop te vermy

DR. MONTROSE W. THORNTON. PASTOOR

[Uit: 'The Unbreakable thread: non-racialism in South Africa deur' Ravan Press 1990]

BRON 1D

Die volgende bron beskryf hoe die ANC sy benadering tot stryd teen die onderdrukkende regime in die 1940's verander het.

Die ANC is in die 1940's met nuwe lewe en energie versterk, wat dit verander het van die versigtige organisasie wat dit in die 1930's was na die massabeweging wat dit in die 1950's sou word.

Toenemende aanvalle op die regte van swart mense en die opkoms van ekstreme Afrikanernasionalisme het die behoefte geskep vir 'n meer militante reaksie van die ANC. Harder rassisme het ook groter samewerking tussen die organisasies van Afrikane, Kleurlinge en Indiërs meegebring. In 1947 het die ANC en die Indiese kongresse 'n ooreenkoms onderteken wat volle steun vir mekaar se veldtogte verklaar.

Toenemende aanvalle op die regte van swart mense en die opkoms van ekstreme Afrikanernasionalisme het die behoefte geskep vir 'n meer militante reaksie van die ANC. Harder rassisme het ook groter samewerking tussen die organisasies van Afrikane, Kleurlinge en Indiërs meegebring. In 1947 het die ANC en die Indiese kongresse 'n ooreenkoms onderteken wat volle steun vir mekaar se veldtogte verklaar.

In 1944 is die ANC-jeugliga gestig. Die jong leiers van die Jeugliga – onder wie Nelson Mandela, Walter Sisulu en Oliver Tambo – het hul idees op Afrika-nasionalisme gebaseer. Hulle het geglo dat Afrikane slegs deur hul eie pogings bevry sou word. Die Jeugliga het ten doel gehad om die massas mense by militante stryd te betrek.

Baie meer mense het in die 1940's na die stede getrek om in nuwe fabriekke en nywerhede te werk. Hulle het hul eie gemeenskapsorganisasies – soos die Squatter's Movement – en vakbonde begin stig. Die militante idees van die Jeugliga het vinnig steun gevind onder die nuwe bevolking van die stede. Die Jeugliga het 'n Program van Aksie opgestel wat vra vir stakings, boikotte en uittarting. Dit is in 1949 deur die ANC aanvaar, die jaar nadat die Nasionale Party aan bewind gekom het. Die Program van Aksie het gelei tot die Defiance Campaign van die 1950's.

[Van: <https://anc1912.org.za/brief-history-anc>. Toegang op 22 Februarie 2024]

ERKENNINGS

Visuele bronne en ander historiese bewyse is uit die volgende geneem:

[https://www.sahistory.org.za/article/african-nationalism\]](https://www.sahistory.org.za/article/african-nationalism)

<https://www.sahistory.org.za/topic/anc-origins-and-background>

The Unbreakable thread: non-racialism in South Africa deur' Ravan Press 1990

<https://anc1912.org.za/brief-history-anc>